

LUKIOKOULUTUKSEN TYÖRYHMÄ**Aika** 18.1.2024 klo 13.00–15.00**Paikka** OKM, Meritullinkatu 10, kokoustila Seminarium ja Teams-etäyhteys

Kokouksessa läsnä:

Puheenjohtaja, ylijohdaja Petri Lempinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos Heikki Blom, opetus- ja kulttuuriministeriö
Asiantuntija Johannes Peltola, opetus- ja kulttuuriministeriö
Asiantuntija Helmi Pulkkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos Aki Tornberg, opetus- ja kulttuuriministeriö
Erityisasiantuntija Kaisa Rätty, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtaja Jarkko Niiranen, Opetushallitus
Yksikön päällikkö Petri Lehikoinen, Opetushallitus (klo 14.40 asti)
Kouluneuvos Antti Markkanen, Opetushallitus
Erityisasiantuntija Sirpa Kesti, Opetushallitus
Opetusneuvos Anu Halvari, Opetushallitus
Opetusneuvos Mikko Hartikainen, Opetushallitus
Pääsihteeri Tiina Tähhä, Ylioppilastutkintolautakunta
Asiantuntijasihteeri, opetusneuvos Kimmo Koskinen, Opetushallitus

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja asialista

Työryhmän puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.02.

Työryhmä kirjasi ”Toisen asteen koulutuksen tulevaisuus”-seminaarin (17.1.2024) osallistujien esittämiä näkemyksiä ja kommentteja ja keskusteli niiden pohjalta valmistelutyössä huomioon otettavista seikoista teemoittain.

Oppimisen tuki

- Koulutuksen järjestäjät kommentoivat realistisesta mahdollisuudesta täyttää lain velvoitteet rajallisilla resursseilla: kelpoisten erityisopettajien saatavuus, rahoituksen riittävyys. Kelpoisuusvaatimusten selventämistarve on nostettu esille.
- Todettiin tarve erityisopetusta koskevien kirjausten tarkkaan muotoiluun. Tärkeää on, että käsitteet on määritelty selkeästi. Tukiopetusta voivat antaa kaikki opettajat, erityisopetus on säädetty kelpoisuudet omaavan erityisopettajan antamaa opetusta.
- Määriteltävä, mitä tarkoitetaan erityisopetuksella, josta annetaan hallintopäätös. Hallintopäätösmenettelyn yhteydessä on varmistettava, että lakiin kirjattu opiskelijan oikeus erityisopetukseen ja oppimisen tukeen toteutuu. Keskusteltiin siitä, mikä on varsinaista erityisopetuksen toimeenpanoa ja mikä muuta oppimisen tukea, johon ei tarvita hallintopäätöstä. Noudattaako koulutuksen järjestäjä lakia, jos opiskelijan erityisopetuksesta ei tehdä hallintopäätöstä tai jos se tehdään vain kielteisistä ratkaisuista? Perustuslaki (21§) ja oppivelvollisuuslaki on otettava huomioon.
- Keskusteltiin määrittelystä perusopetuksen jatkumona. Kirjoitettava selkeästi auki, miten lukion erityisopetus eroaa perusopetuksessa annettavasta. Jos osa-aikainen

erityisopetus jätetään perusopetuksessa määrittelyn ulkopuolelle, niin tehdään myös lukiossa. Erityisopettajan antamaa matalan kynnyksen tukea ei voi jättää huomiotta. Lukiolain 28 §:ssä oleva määrittely on toimiva.

- Todettiin, että tarvitaan статистиikkaa erityistä tukea perusopetuksessa saaneista.
- Tiedonsiirtoon perusopetuksen ja lukion välillä voi liittyä epäselvyyksiä, jotka selvitettävä ja ratkaistava.

Saavutettavuus

- Saavutettavuuden kannalta seminaarin keskustelu oli keskittynyt vahvasti ulkomailta saapuvien opiskelijoiden kysymyksiin.
- Vain vähän kommentteja oli saatu kysymykseen, millainen järjestäjäverkko vastaisi jatkossa parhaiten koulutustarpeeseen ja väestömuutoksiin
- Lukiokoulutuksen yhteys perusopetukseen ja sen mahdollinen huomioiminen yksikköhinnan laskennassa
- Joukkoliikenneyhteydet merkittävä tekijä, ei pelkkä maantieteellinen etäisyys. Tieverkon mukaiset etäisyydet sisältyvät syrjäisyyslukuun, mutta eivät joukkoliikenneyhteydet. Tieverkko varsin stabiili, mutta joukkoliikenne muutosherkkä tekijä, jonka mukaan ottaminen haasteellista.
- Järjestäjäverkko vs. toimipisteverkko. Rahoituksen osalta puhutaan aina järjestäjätahosta ja -verkosta. Perusteluissa voidaan järjestäjäverkon lisäksi käsitellä lukioiden toimipistekehitystä. Olennainen kysymys on, määritelläänkö lukiokoulutus jatkossa seudullisena palveluna.
- HE:hen tarvitaan vaihtoehtoisia laskentamalleja. Keskusteltiin vaihtoehtoista syrjäisyyskertoimelle. Syrjäisyyskertoimen käyttöä voidaan perustella sillä, että sitä käytetään jo valtiosuusjärjestelmässä. Tarvitaanko kuitenkin syrjäisyyskertoimen lisäksi opiskelijamääräraja tai -rajoja, joiden käyttöönotto olisi perusteltavissa?
- Keskusteltiin PARAS-hankkeen korotusperusteesta, joka kannustaa ylläpitämään pieniä toimipisteitä.
- Järjestämisluvassa on mainitut järjestämiskunnat (Steinerlukiot). Todettiin, että rahoitusratkaisu ei saa olla lukkona koulutuksen järjestäjien yhteistyölle.
- Tulevia väestömuutoksia ei ole vielä huomioitu tehdyissä koelaskelmissa.

Englanninkielinen tutkinto

- Opiskelijoiden todelliset kielelliset valmiudet ja niiden riittävyys lukio-opiskeluun oli nostettu seminaarissa esille. Samoin keskustelua oli käyty siitä, miten kielitaito osoitetaan. Oli myös kysytty, voidaanko opiskelijoilta edellyttää s2/r2-laajuisten opintojen ja yo-kokeen suorittamista. Todettiin, että mahdollisuus yo-tutkinnon suorittamiseen kompensaaion avulla on huomioitava.
- Nykyinen työryhmän kirjausesitys rajaa kohderyhmän ulkopuolelle pienten lukioiden rekrytoimat ulkomaiset opiskelijat
- Perustuslakiarviointi tehdään, asiantuntijat valittu ja heitä on lähestytty.

Lukiodiplomit

- Seminaarissa oli esitetty huolta siitä, miten muiden lukiodiplomien jatkuvuus ja kehittäminen varmistetaan ja voidaanko diplomitarjontaa laajentaa, esim. yrittäjyysdiplomilla. Todettiin, että OPH vastaa kehittämisestä.
- Katsottava uudistuksen aiheuttamat mahdolliset muutostarpeet ops-perusteisiin, asetukseen ym. Lakiin on kirjoitettava valtuudet YTL:lle ja OPH:lle
- Lain perusteluissa kuvattava lukiodiplomin prosessimuotoisuus yleisellä tasolla

Säännösversiot otetaan työryhmään tarkasteluun helmikuussa niiltä osin, kun ne ovat edenneet. Ensi viikon jälkeen ministeriryhmän kannanotot ovat selvillä.

2. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.59

Jakelu: työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit